

Zetel Hendrik-Ferdinand Van Roye

**Zetelrede door
Luc Van Pamel
“Belgica 2006”.**

Mijnheer de Voorzitter, Geachte bestuursleden, Vrienden collega's, Dames en Heren,

Hendrik Van Roye was de ouderdomsdeken van deze Academie en samen met zijn vriend Lucien Herlant, een van de pioniers van onze Belgische postgeschiedenis. Om deze reden voel ik me zeer vereerd, hier voor deze Academie een erbetoon te kunnen brengen aan deze filatelist met wie ik vele jaren bevriend was.

Dhr. Hendrik Van Roye overleed op woensdag 1 juni 2005, enkele weken nadat ik hem nog had bezocht in de kliniek. Ondanks zijn 98 jaar beschikte hij over een pientere geest en getuigde van een ongeschonden interesse voor mijn verzameling alsook over het reilen en zeilen van de Postzegelclub “De Leie”, waarvan hij in 1924 aan de wieg stond, van wat toen de “Cercle philatélique de la Lys” heette. In 1925 gaf men de 18- jarige Henri de functie van penningmeester.

Maar keren we even terug in de tijd, naar het jaar 1907 waarin Hendrik op 29 mei te Kortrijk het levenslicht aanschouwde. Die stad vormde toen reeds het levendige centrum van een nijverige Leiestreek, waar de vlasindustrie volop bloeide. In deze periode gedijde het gezin, waarvan Hendrik de jongste telg was. Vader Van Roye stond in de omgeving bekend als een zelfstandig hovenier en handelaar in zaden en granen. Over die aanvankelijk onbezorgde kindertijd zou de eerste wereldoorlog haar schaduw werpen. De Van Royes ondergingen de benarde levensomstandigheden eigen aan een bezette stad: avondklok, rantsoeneringen, opeisingen van levensmiddelen en inkwartiering van Duitse soldaten.

Na vier jaar eindigde de nachtmerrie en kon opnieuw gestart worden aan een hoopvolle toekomst. Onze Hendrik hervatte opnieuw zijn lager onderwijs bij de broeders Van Dale, alwaar, volgens de gangbare normen van die tijd, alle lessen met op uitzondering van godsdienst en de Nederlandse taal in het Frans verliepen.

De taal van Molière hield voor onze getalenteerde leerling geenszins een hinderpaal in om de hoogste onderscheiding te behalen. Met fierheid mocht zijn vader op 21 juli 1922 het gouden ereteken opspelden. Het lag voor de hand dat Hendrik zijn studies als landbouwkundig ingenieur verder zou zetten.

Helaas, de dag daarop overleed zijn vader, alle eerder geopperde plannen nopens Hendriks toekomst stuikten als een kaartenhuisje in elkaar. Een familiaaraad besliste dat zijn oudste broer de handel in zaden en granen verder zou leiden terwijl Hendrik de

raad ontving van een kozijn Valère Vergote, griffier bij de Rechtbank van eerste aanleg, zich aan te bieden bij het bureau van burgerlijke akten met het oog op het vervullen van een taak als klerk.

Het betrof, in het begin althans, om een onbezoldigde functie die na het slagen van een eerste examen een vergoeding inhield van 50 Fr en verder oplopend naar 100 Fr.

Overtuigd van de promotiekansen die de administratie bood schreef onze jonge beambte zich in bij het instituut "l'Avenir" te Brussel, om schriftelijke cursussen te volgen in burgerlijk en fiscaal recht.

In 1927, pas 20 jaar nam hij deel aan een 3 daags examen, dit alles in het Frans, voor "surnumerair" (vroegere benaming voor een aanvangsfunctie van een ambtenaar in openbare dienst).

Voor de 30 te begeven posten hadden 300 kandidaten zich ingeschreven, Hendrik behaalde er de 16de plaats. Een aansluitend examen leverde eveneens het bewijs dat hij de Nederlandse taal beheerste.

Eenmaal de leeftijd van 21 jaar bereikt, legde hij als ambtenaar de eed af van trouw aan de Koning, gehoorzaamheid aan de grondwet en aan de wetten van het Belgische volk.

Na 5 jaar stage te Roesbrugge waar hij het tot Directieklerk promoveerde, participeerde hij te Brussel terug aan een driedaags schriftelijk examen, ditmaal voor Ontvanger. Hij bekroonde zijn inspanning met een 6de plaats.

Hierop volgde de benoeming van bureauchef op de Directie te Brugge alwaar hij in 1932 aan het hoofd stond van 4 klerken.

Het levensverhaal van deze ambtenaar, laureaat van talrijke examens leert ons, dat hij evenmin ontsnapte aan de pijlen van Amor. Alzo trad Dhr Hendrik Van Roye op 17 juni 1933 in het huwelijk met Mejuffrouw Marcella Lemaitre, een verbintenis die kinderloos bleef.

Het jonge paar vestigde zich te St Andries bij Brugge. Tijdens zijn Brugse periode, leerde hij in 1938 Lucien Herlant kennen, toen commandant van de gendarmerie.

Beide mannen onderhielden een zelfde passie voor de filatelie. De latere Luitenant Kolonel bezat een encyclopedische kennis over de geschiedenis van de brievenpost in onze gewesten en initieerde zijn vriend Henri in de studie van de prefilatelie, toen nog onbekend terrein voor zeer vele filatelisten.

Begin 1940 kwam te Kortrijk de post van Ontvanger van gerechtelijke akten en domeinen open te staan. Hij diende een aanvraag tot overplaatsing in, waaraan de centrale overheid van Financiën een gunstig gevolg verleende door hem op 10.5.1940 in zijn geboortestad te benoemen als Ontvanger.

Tot de ambtsbezigheden van de Ontvanger rekende men ook: de verkoop van fiscale zegels, de registratie van vonnissen en het innen van bedragen aan boeten opgelegd door de rechtbanken.

Tijdens de verschrikkelijke bombardementen van 20 juli 1944, was hij op bezoek bij kennissen in de Aalbeeksesteenweg. Het loeien van de sirenen was het sein om de kelder in te duiken, terugkeren naar zijn huis in de Beverlaai was uitgesloten. Na deze apocalyptische nacht, bulderend van de krakende inslagen overleefden ze de kettingexplosies van de Lancaster bommenwerpers.

Bij het ochtendgloren, stelden ze onthutst vast, dat buiten het huis waarin ze die nacht verbleven, slechts 2 andere huizen grotendeels gespaard bleven, een danteske scène ontrolde zich aan hun ogen.

Ook zijn woning in de Beverlaai verkeerde in een lamentabele toestand, ongeschikt voor verdere bewoning. Noodgedwongen verliet hij de stad om bij zijn peter Henri Deprez te Heule zijn intrek te nemen.

Eenmaal de oorlogsjaren voorbij kocht Hendrik een groot herenhuis in de Kortrijksestraat in Heule. Aan deze statige woning grensde ook een groot perceel grond, zijn oude liefde voor tuinieren flakkerde weer op en hij herschiep het terrein tot een mooie tuin.

Het is in dit huis dat ik als jonge verzamelaar met Mijnheer Van Roye kennis maakte.

Op professioneel vlak kende hij positieve ervaringen. Benoemd tot Inspecteur van Registratie en Domeinen in 1947, klom hij na enkele jaren op tot de rang van Hoofdinspecteur.

Op 61 jarige leeftijd bekleedde hij het voorzitterschap van het 2de aankoopcomité te Gent.

Onder zijn bevoegdheid werkten 30 commissarissen en 8 secretaresses.

Zijn nauwe betrokkenheid bij de aanleg van het baanvak Gent - Franse grens, de toenmalige E3 (nu E17) eisten na drie jaar werken onder hoogspanning een zware tol van zijn gezondheid.

De dokter schreef Mr Van Roye rust voor, hij was inmiddels 64 jaar geworden en nam het wijze besluit het voortaan wat kalmer aan boord te leggen en alle beslommeringen achter zich te laten.

Hij verkoopt zijn huis in Heule en betreft in 1971 samen met zijn echtgenote een mooi appartement in het rustoord "Marialove" te Heestert.

Gedurende 34 jaar wordt dit tehuis zijn vaste stek.

Op 12 maart 1989 overlijdt zijn dierbare echtgenote met wie hij 56 jaar lief en leed deelde.

Filatellie oefende op hem nog steeds de dezelfde aantrekkingskracht uit als toen hij als jongetje al zijn zondagen aan postzegels besteedde.

In 1969 schrijft hij een eerste bescheiden boekje "De postgeschiedenis en stempelstudie van Kortrijk van 1621 tot 1968". Het zal voor vele liefhebbers postgeschiedenis een basis vormen voor de opbouw van hun eigen streekverzameling.

In 1971 treedt hij toe tot de West-Vlaamse Filatelistische studiekering "Wefis".

Onder zijn lidmaatschap verschenen volgende studies:

1973 : Een herwerkte uitgave in 3 delen over de Kortrijkse postgeschiedenis.

1974 : De Belgische bezetting in Duitsland na de 1ste wereldoorlog dit in samenwerking met Dhr Denut.

1976 : Het Belgisch strafport, met een vervolg in 1983.

1978 : De Telegraaf en Tefoondienst in West-Vlaanderen.

“ : Brieven van West Vlaamse soldaten ingelijfd in het leger van Napoleon

“ : De Belgische spoedbestellingstukken

1979 : Het postkantoor Bloemendael

1980 : De aangetekende en verzekerde zendingen.

1981 : Postwissels en Postbons

1996 : Napoleon en Waterloo

1999 : Het postkantoor Dottenijs.

Intussen was hij al sinds 1978 corresponderend lid van de Belgische Academie voor Filatelie en titulair lid op 09.11.1987.

Ik zal hier nu niet al zijn behaalde prijzen op nationale en internationale tentoonstellingen vernoemen, vermelden we enkel zijn Gouden Medaille van de Belgische Academie in 1971 en de letterkundige verdienste Paul De Smeth in 1982.

Ook voor zijn verdiensten op professioneel vlak ontving hij verschillende onderscheidingen met als voornaamste: Ridder in de Leopoldsorde en Commandeur in de Kroonorde.

Ik eindig met een citaat die hij me schreef in een van zijn brieven: “Ik houd eraan u er op te wijzen, dat ik al die werken geschreven heb zonder enig oogmerk op winstbejag, integendeel het heeft me veel tijd en geld gekost. Ik deed zulks uitsluitend om mijn filatelistische kennis aan andere liefhebbers over te dragen en deze warm te maken voor de marcofilie en de postgeschiedenis”.

Luc Van Pamel, November 2006